

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль доходів та фінансових результатів діяльності на
прикладі ТОВ «МЕРКУРІЙ»»

Виконавець:

студентка ЦЗВФН 4 курс 1 група

Шелест Марина Григоріївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор _____

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Прибуток є найбажанішим власним джерелом відновлення ресурсів для подальшого розвитку підприємства. Визначення прибутку ґрунтується на попередньому визначенні фінансового результату, а саме доходів та витрат операційної діяльності підприємства та зіставленні їхніх значень між собою. У свою чергу, формування фінансових результатів підприємства на основі яких визначається прибуток, базується на обліково-аналітичній інформації, джерелом якої є фінансова звітність підприємства. Особливої уваги визначення прибутку підприємства заслуговують питання його обліку, контролю та аналізу, вирішення яких, дасть можливість підприємству зорієнтуватися в джерелах формування доходу підприємства, мати загальну оцінку фінансового стану підприємства, оцінку його ділової активності та ефективності виробництва. Тому тема дослідження є досить актуальною і досліджується як науковцями, так і практиками.

Метою дослідження в роботі є теоретичне дослідження поняття сутності доходів та фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання, а також обґрунтування теоретичних положень та прикладних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку доходів та фінансових результатів на досліджуваному підприємстві та розгляду основних особливостей їх аналізу.

Завдання дослідження:

- з'ясувати економічний зміст та класифікація доходів та фінансових результатів підприємства;
- розглянути законодавчо-нормативне забезпечення обліку доходів та фінансових результатів підприємства;
- обґрунтувати проблемні питання та невирішені аспекти обліку, контролю та управління доходів та фінансових результатів підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «МЕРКУРІЙ»;
- охарактеризувати особливості первинного, аналітичного і синтетичного обліку доходів та фінансових результатів на досліджуваному підприємстві;
- розробити пропозиції з удосконалення обліку фінансових результатів на підприємстві ТОВ «МЕРКУРІЙ»;
- визначити теоретичні аспекти та діючу практику організації контролю доходів та фінансових результатів на ТОВ «МЕРКУРІЙ»;
- провести аналіз доходів та фінансових результатів підприємства;
- окреслити недоліки і шляхи вдосконалення контролю доходів та фінансових результатів у ТОВ «МЕРКУРІЙ».

Об'єктом дослідження є доходи та фінансові результати в системі обліку, контролю та аналізу базового підприємства – ТОВ «МЕРКУРІЙ».

Предметом дослідження є теоретико-прикладні аспекти обліку, контролю та аналізу доходів та фінансових результатів на вітчизняних підприємствах.

Методи дослідження: абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення та формулювання висновків при з'ясуванні проблем і напрямків удосконалення обліку доходів та фінансових результатів), монографічний (дослідження категорії доходів, фінансових результатів, особливостей їх формування у ринковому середовищі та

відображення в бухгалтерському обліку), метод порівняння (оцінка сучасного стану формування та розподілу доходів та фінансових результатів на підприємстві), історичний (дослідження походження, формування і розвитку категорій доходу та фінансових результатів у системі обліку).

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України, нормативні документи, довідково-інформаційні видання, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, наукові статті та матеріали науково-практичних конференцій, а також статутні, первинні документи, облікові реєстри та дані фінансової і статистичної звітності ТОВ «МЕРКУРІЙ».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (61 найменувань) та 5-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 91 сторінка. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 26 таблиць, 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти обліку доходів та фінансових результатів підприємства»** розглянуто сутність поняття «дохід», «фінансові результати»; аналітичний та синтетичний облік доходів та фінансових результатів, а також розглянуті проблемні питання обліку доходів, витрат і фінансових результатів на вітчизняних підприємствах.

У другому розділі **«Організаційно-методичні засади обліку доходів та фінансових результатів ТОВ «МЕРКУРІЙ»**» проаналізовано динаміку основних економічних показників діяльності ТОВ «МЕРКУРІЙ» за 2019-2021 роки, оцінено практику обліку доходів та фінансових результатів підприємства. Надано рекомендації з удосконалення обліку доходів та фінансових результатів, а саме методу оцінки доходів та умови їх визнання, та порядку відображення доходів на рахунках бухгалтерського обліку.

У третьому розділі **«Контроль та аналіз доходів та фінансових результатів у ТОВ «МЕРКУРІЙ»: теорія, діюча практика та шляхи удосконалення»** проведено аналіз фінансових результатів з оцінкою структури доходів і витрат, та організацію контролю доходів і фінансових результатів, за результатами дослідження надано рекомендації.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Дохід підприємства – це збільшення економічних вигод внаслідок надходження активів і/або погашення зобов'язань, що призводить до зростання капіталу організації, за винятком внесків учасників (власників майна), та отримане внаслідок використання у господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів та конкурентних переваг в умовах прийняттого рівня підприємницького ризику

2. З економічного погляду, фінансовий результат – це економічний підсумок виробничої діяльності господарюючих суб'єктів, виражений у вартісній (грошовій) формі, або ж це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі ведення бізнесу.

3. Позитивним фінансовим результатом діяльності підприємства є прибуток, збільшення якого означає примноження фінансових ресурсів та зростання фінансових результатів. Негативне (від'ємне) значення категорії фінансового результату відображається у показнику збитку, який свідчить про низький рівень або відсутність результативності господарської діяльності, неефективне управління ресурсним, виробничим та економічним потенціалами підприємства, невміле використання наявного капіталу, низьку якість роботи менеджменту підприємства тощо. Прибуток – найбільш узагальнюючий показник оцінки ефективності діяльності суб'єктів господарювання, їх спроможності виконувати зобов'язання перед бюджетом та контрагентами фінансового ринку, можливості здійснювати подальшу господарську діяльність.

4. Базовим підприємством для дослідження було обрано ТОВ «МЕРКУРІЙ» - підприємство, що займається оптовою торгівлею зерном, необробленим тютюном, насінням та кормами для тварин. Найголовнішою конкурентною перевагою підприємства є індивідуальний підхід до кожного покупця, гнучка система знижок та професійний менеджмент.

5. ТОВ «МЕРКУРІЙ» володіє майном, яке складається з оборотних та необоротних активів. Головним доходом підприємства є дохід від основної діяльності від торгівельних операцій з зерном. В обліковій політиці ТОВ «МЕРКУРІЙ» зазначено, що доходи визнаються одночасно з витратами. Оцінка господарської діяльності підприємства за 2019 – 2021 роки свідчить, що ТОВ «МЕРКУРІЙ» прибуткове, рентабельне підприємство, має абсолютну фінансову стійкість, ліквідне. За досліджуваний період дещо зростає залежність підприємства від позикових коштів, та знижується ділова активність. Чистий прибуток, отриманий підприємством в 2021 році нижче ніж в 2019 році, 2020 рік супроводжувався фінансовими труднощами у зв'язку з карантинном, як був наслідком пандемії коронавірусу. Факторний аналіз динаміки чистого прибутку свідчить, що на його зниження в 2020 році вплинуло як зменшення обсягу отриманої виручки, так і зниження рентабельності продажу. Але підприємство має необхідні ресурси для зростання доходів та мінімізації витрат.

6. Невід'ємною частиною та першоосновою бухгалтерського обліку є первинний облік господарських операцій. Первинні документи ТОВ «МЕРКУРІЙ» – це документи, створені у письмовій або електронній формі, що фіксують та підтверджують господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення. При фіксації господарської операції у первинному документі використовуються реквізити, які є обов'язковими незалежно від форми та виду документу. Первинні документи на підприємстві складаються на бланках типових і спеціалізованих форм. Документування господарських операцій іноді може здійснюватись із використанням виготовлених самостійно бланків, які містять обов'язкові реквізити чи реквізити типових або спеціалізованих форм.

7. Облікові регістри ТОВ «МЕРКУРІЙ» складаються, виходячи з робочого плану рахунків підприємства та запитів користувачів. Для обліку доходу від реалізованих товарів використовується субрахунок 702 «Дохід від реалізації товарів». За кредитом субрахунку 702 відображаються збільшення (одержання) доходу, за дебетом належна сума непрямих податків (акцизного збору, податку на додану вартість та інших, передбачених законодавством) та списання кредитових оборотів на рахунок 79 «Фінансові результати».

8. На рахунку 71 «Інший операційний дохід» у ТОВ «МЕРКУРІЙ» ведеться узагальнення інформації про інші доходи від операційної діяльності підприємства у звітному періоді, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). За кредитом рахунку 71 «Інший операційний дохід» відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом – суми непрямих податків (податку на додану вартість, акцизного збору та інших зборів (обов'язкових платежів) і списання в порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».

9. Аналітичний облік доходів від реалізації ведеться за видами (групами) товарів, робіт, послуг. Облік на підприємстві автоматизований.

10. Не зважаючи на задовільнену роботу бухгалтерського апарату ТОВ «МЕРКУРІЙ», облік доходів та фінансових результатів на підприємстві має ряд недоліків, рекомендуємо для ТОВ «МЕРКУРІЙ» наступні шляхи удосконалення:

1) Наказ про облікову політику ТОВ «МЕРКУРІЙ» щодо обліку доходів рекомендуємо удосконалити визначенням в ньому методу оцінки доходів та умови їх визнання; класифікацією доходів; порядком відображення доходів на рахунках бухгалтерського обліку; порядком документального оформлення та відображення в реєстрах обліку.

2) Діяльність підприємства за період характеризують результати операційної діяльності, яка в свою чергу поділена на основну (операційну) та іншу операційну діяльність. Ми вважаємо, що витрати основної (операційної) діяльності повинні включати в себе адміністративні витрати та витрати на збут. Доходи і витрати фінансової діяльності вважаємо за необхідне об'єднати в один клас рахунків обліку доходів і витрат, а саме: замість класів рахунків обліку 72 «Дохід від участі в капіталі» і 73 «Інші фінансові доходи» встановити один клас 72 «Доходи від фінансовій діяльності»; замість класів рахунків 95 «Фінансові витрати» і 96 «Витрати від участі в капіталі» встановити один клас рахунків 92 «Витрати від фінансової діяльності». Встановити окремий клас рахунків доходів і витрат від інвестиційної діяльності, а саме: клас 73 «Дохід від інвестиційної діяльності» і клас 93 «Витрати від інвестиційної діяльності».

3) Вважаємо, що є необхідність організації обліку фінансових результатів експортних операцій на підприємстві в розрізі відокремлених частин діяльності ТОВ «МЕРКУРІЙ» – за географічними сегментами, які виділяються залежно від специфіки здійснюваних операцій і можуть конкретизувати основні ринки збуту, покупців, особливо важливі контракти тощо. Така організація обліку забезпечить можливість оцінки етапів виконання контракту, аналізу основних показників за кожним укладеним контрактом, оцінювання ризиків і прогнозування результатів діяльності в майбутньому.

4) Діяльність українських підприємств ведеться в умовах економічної кризи, карантинних заходів щодо пандемії COVID 19, військових дій. З метою підвищення оперативності управлінського процесу у виявленні ризиків на ТОВ «МЕРКУРІЙ», а також здійснення оцінки ймовірності настання подібних ризиків у майбутньому, на підставі аналізу вітчизняних нормативних актів та наукової літератури рекомендуємо виокремити рахунки-індикатори можливих втрат і потенційних вигод для підприємства, які можуть мати місце в результаті дії ризику.

11. Для удосконалення контролю обліку доходів та фінансових результатів рекомендуємо розробити на ТОВ «МЕРКУРІЙ» систему внутрішнього контролю та впровадити відокремленим підрозділом підприємства службу внутрішнього аудиту.

АНОТАЦІЯ

Шелест М.Г., «Облік і контроль доходів та фінансових результатів діяльності на прикладі ТОВ «МЕРКУРІЙ»»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «071 «Облік і оподаткування»,
за освітньою програмою «Облік і аудит»

Одеський національний економічний університет - Одеса, 2022 рік

У роботі розглядаються теоретичні аспекти визначення та класифікації доходу та фінансових результатів для цілей організації обліку, КОНТРОЛЮ та аналізу, організація їх синтетичного та аналітичного обліку.

Проаналізовано діючу практику обліку та контролю доходів і фінансових результатів на ТОВ «МЕРКУРІЙ».

Запропоновано шляхи удосконалення обліку доходів та фінансових результатів на ТОВ «МЕРКУРІЙ», а саме комплекс заходів, направлених на створення більш автоматизованої системи обліку, вдосконалення системи аналітичного обліку, та внесення змін до облікової політики підприємства, у частині відображення доходів.

Ключові слова: дохід, фінансові результати, облік, аналіз, контроль.

ANNOTATION

Shelest MG, "Accounting and control of income and financial performance on the example of LLC" MERCURY ""

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty "071" Accounting and Taxation "
for the educational program "Accounting and Auditing"

Odessa National Economic University - Odessa, 2022

The work deals with the theoretical aspects of the of determining and classifying income and financial results for the purposes of accounting, CONTROL and analysis, the organization of their synthetic and analytical accounting.

Author analysis the current practice of accounting and control of income and financial results at LLC "MERCURY".

Ways to improve the accounting of income and financial results of LLC "MERCURY" are proposed, namely a set of measures aimed at creating a more automated accounting system, improving the analytical accounting system, and making changes to the accounting policy of the company, in terms of income.

Keywords: income, financial results, accounting, analysis, control.

